

Evelin Ilves

Mõni nädal enne viimaseid jõulupühi potsatas mu meilikasti kiri: "Aitame hädasolijat!". Tõsi, selliseid kirju tuleb iseäranis rohkesti just jõulukuul. Aga too kiri oma inimlikus lihtsuses, nii tavaline ja siiski nii erakordne, ei läinud meelest.

Lugu ise oli järgmine. Mu õppejõuna töötaval sõbrannal oli kodus aastaid hea haldjana abiks olnud tore lapsehoidja. Kolme väikse lapse kõrvalt pole lihtne üliõpilaste loengu- ja seminaritööd planeerida ning teaduskonverentsidel käia. Kui ka abikaasa hoopis teises linnas, tihti välismaal ametis, saabki lapsehoidjast see Asendamatu, armas ja hoitud pereliige. Aga lapsed said iseseisvaiks ning noor lapsehoidja abiellus ja lõi pere. Nad käisid edaspidigi vahel läbi. Lapsehoidjal sündis riburada kolm last. Terved ja ilusad. Elu edenes ja tulevik tundus pilvitu. Ent löök tuli sealt, kust oodata ei aimanudki. Noor ja krapsakas emme jäi üha väsinumaks, pea oli selge, ent jalgadest kadus jaks. Lihased kuhtusid lausa hirmuäratava järjekindlusega. Enne, kui noor naine *Sclerosis Multiplexi* diagnoosi sai, kaotas pereisa töö. Üle pea kasvavad probleemid panid närvid pillikeeltena pingule, kuni pere meespool kannatuse kaotas ja pere sootuks maha jättis. Öitsvas eas lahtiste käte ja sooja südamega lapsehoidjast oli saanud invaliidistuv hüljatud naine. Üksikema kolmele väikesele lapsele. Selline mõne aasta jooksul toimunud äraspidine metamorfoos võtab lihtsalt sõnatuks. Sellised on ju filmistsenaariumid. Kui nad juhtuvad päris sinu lähedal, tead äkki, et see on elu ise.

Too kiri kutsus üles aitama sedasama noort naist. Vaevaline liikumine, mis ühel päeval täielikult kaob, tegi talle raskeks isegi poes käimise. Muust rääkimata. Riigi toetusega on sellise pere toimetulek ikkagi suur küsimärk. Kirjas kutsuti üles annetama või laste riideid tooma, sest tegelikult nappis neil kõike. Mis aga selles pildis kõige süngemana paistis, oli tulevik. See ühekordne jõluaegne heategu aitab ehk mõned kuud muretumalt läbi ajada, kuid mis saab edasi? Kui nad toime ei tule, hakatakse õige pea arutama, kas lastel ikka on turvaline ses kodus üles kasvada. Ja nii edasi...Tuttav stsenaarium ju?

Nii ma saatsingi tollesse meililisti hoopis üleskutse arutada teemat laiemalt. Meie väike võrgustik otsib ikka võimalusi head teha, olgu rahaliste annetustena või oma aega panustades. Kõik see on aga liiga tihti spontaansusest kantud ning jääbki ühekordseks aktsiooniks. Ka korra tunnete mõjul sooritatud ilus tegu on ja jääb ilusaks. Kuid ühtki probleemi ta lahendada ei pruugi. Ometi, kui me läheneksime sellele perele seekord teistmoodi. Mitte pelgalt leiaks endi hulgast need mõned, kes saavad näiteks 100 eurot anda, vaid lepiks kokku, et KÕIK annavad 2

eurot. Aga iga kuu ning viisteist aastat järjest. Just siis saab täiskasvanuks tolle pere kõige pisem, täna veel kolmene poeg. Nii me kingiksime sellele perele uue tuleviku.

Tegelikult pole siin midagi uut. Kui me annetame korra aastas X eurot või X tundi, on see heategu. Kui aga teeme seda pikema aja jooksul ja pidevalt, olgugi panused kordades väiksemad, on see juba strateegiline filantroopia. Tegevus, mis tõesti midagi muudab. Soovides leida toimivat lahendust, olla sellega seotud seni, kuni tulemus tuleb, on meie ühiskonnas veel uudne ja moodne. Mujal aga juba hästi järeleproovitud ning tihti tavaettevõtlusest või ka riigi poolt pakutavatest mehhanismidest kordades efektiivsem. Miks? Sest see tegevus on vaba kohustusest ja standarditest, ka survest kasumlik ja kasvav olla.

Uuel aastal tahame kõik midagi uuesti või paremini teha. Kui jätaks seekord halvad harjumused ja kehakaalu kõrvale. Mõtleks, mida saan mina teha, et elu paremaks muuta. Prooviks mõelda laiemalt kui puhtalt oma elu piires. Võtta sõbrad kokku ja aidata mõnd lasterikast peret? Kirjutada projekt, et teha küla keskele mänguväljak? Istutada lilled või isegi park ja seda ka hooldada? Hakata hoolduspereks vanemahooleta lapsele. Võimalusi on palju: väetite aitamisest naabruskonda panustamiseni, piiritaguste tegudeni välja.

Elu tundub hulga ilusam, kui iseendast kaugemale kaeda. Sest head teod teevad paremaks ja ilusamaks eelkõige tegija.

Head uut aastat!